

Kad darbs kļūst par kopā būšanu – Lielā talka nezaudē aktualitāti

Sestdien, 25. aprīlī, visā Latvijā norisinājās Lielā talka, pulcējot iedzīvotājus kopīgam darbam un rūpēm par apkārtējo vidi. Ar grābekļiem, lāpstām un labu noskaņojumu cilvēki devās sakopt parkus, ceļmalas, pagalmus un dabas takas, apliecinot, ka tīra un sakārtota vide sākas ar katra paša iniciatīvu. Uzrunātie talkotāji atzina, ka šī diena nebija tikai par fizisku darbu – tā bija arī iespēja satikt kaimiņus, stiprināt kopienas sajūtu un kopā radīt vidi, kurā patīkami dzīvot.

Kolektīvās talkas tika rīkotas daudzviet Smiltenes novadā, gan pagastos, gan pilsētā. Kā norāda talku rīkotāji – katrā kopienā ir savas tradīcijas, savi rīkotāji un talkā saucēji, tāpēc aktivitāte katrā vietā ir bijusi citādāka. Arī laikapstākļi noteikti kaut kādā mērā ietekmēja dalībnieku atsaucību. Daudzi cilvēki bija nedaudz samulsuši, jo laika ziņās solīja sliktu laiku, taču laiks nebija nemaz tik sliktis.

Talkā piedalās aktīvākie iedzīvotāji

Novada administratīvajā centrā Smiltēnē šogad sapos pilsētas sirdi, leģendāro un tik iemīļoto Jāņukalnu. Pēdējos gados, pateicoties iedzīvotāju aktivitātei, šī vieta piedzīvojuši vērienīgas pārmaiņas – izveidots jauns skatuves segums un uzstādīti skatītāju soliņi, iekārtotas krāšņās puķu dobes. Lai Jāņukalns taptu vēl skaistāks un uzdziedētu jau agri, sestdien pulciņš talcinieku, Smiltenes pilsētas Saimniecības pārvaldes aicināti, sanāca uz pavasara ziedu stādīšanas talku.

“Kopumā katrā pagastā aktivitāte bija ļoti atšķirīga. Talkā pamatā piedalās aktīvākie iedzīvotāji. Šoreiz tiešām atnāca tie, kuri gribeja. Kā allaž, katra vietējā kopiena izvēlējās sev svarīgākos darbus – vietām tika labiekārtota vide, citviet vairāk vāca atkritumus vai paveica ko citu. Šogad aktivitāte, manuprāt, bija mazāka nekā pagājušajā gadā. Vismaz pilsētā. Šeit atnāca mazāk interesentu nekā pirms gada,” pirmsdienas pirmajā pusē laikrakstam skaidroja Una Raiskuma, Lielās talkas koordinatore Smiltenes novadā.

Viņa teic, ka precīzs apkopojums vēl gan nav veikts. “Talka notika nedēļas nogalē, tāpēc dati vēl tiek apkopot. Arī par kopīgiem spēkiem savāko un izvesto atkritumu daudzumu zināsim, kad apkoposim informāciju no visām talkas vietām,” viņa pamato.

U. Raiskuma uzskata, ka svarīgākais ir tas, ka novadā kolektīvās talkas tiek rīkotas, process turpinās un cilvēki iesaistās ne tikai vienu dienu gadā, bet meklē iespējas sanākt kopā arī uz citām talkām.

“Piemēram, 29. aprīlī pie āra lasītavas grāmatu skapja Vecajā parkā pulcēsīsimies uz latvāņu izduršanas talku. Tas viss kopā palīdz veidot paradumu, ka uzmanību videi pievērš regulāri, nevis tikai reizi gadā.

Raunā kolektīvā talka atcelta uz citu laiku. Tas tāpēc, ka Lielās talkas darba – sprīgaņu ravēšanas – piemērotāks brīdis, lai darbs būtu efektīvāks, ir gaidāms tikai maijā. Proti, lai veiksmīgi ierobežotu invazīvo puķu sprīgaņu izplatību, ir svarīgi trāpīt īstajā augšanas fāzē. Maijs ir piemērotākais laiks, kad tās ir vieglāk atpazīstamas un izraujamas, daba vēl gatavojas, tāpēc iedzīvotāji aicināti sekot līdzi informācijai par precīzu talkas datumu, kas tiks izziņots vēlāk.

Sakopj ezera krastu

Brantu pagastā talcinieki sanāca kopā, lai sakoptu Strantes ezera krastu, savāktu kritušos kokus un zarus. Kā stāsta vietējie, sestdien aktīvi rosoties, darbi pie Strantes ezera vedās paši no sevis. Tā kā milzīgs darbs ieguldīts pagājušajā gadā, tad talkas dienā jau bija vieglāk un talcinieki gāja tautas dziesmas pavadienā, dziedot “Savu laiku dubļus bridu, savu laiku rotājos!”

“Neizpalikām bez celmu laušanas, zaru vākšanas, zāģēšanas, lapu grābšanas, praulu dedzināšanas, zemes pielīdzināšanas, kā arī labo vārdu skandēšanas mūsu pagasta pārvaldnieci Lienei Gūtmanei, kas simts procentīgi īstenojusi projektu par mūsu iecerēm, sapņiem un kopīgi nospraustiem mērķiem,” akcentē Ieva Klāva-Bunga, Brantu pagasta iedzīvotāju padomes priekšsēdētāja.

Arī laikapstākļi pretēji solītajām prognozēm izvērtās labvēlīgi pavasara darbiem, kas noteikti palīdzēja saglabāt labo noskaņojumu visas dienas garumā.

“Paldies talciniekiem, kas nenobijās no solītajiem vējiem, un mēs paspējām sadarīt lielos darbus gods godam pirms lielajiem lietiem un sniegiem. Darbs ir svētki un kopā būšana. Tāpēc mums bija arī svētku klišēris un aroniju dzēriens. Kopā pavadot laiku, radās jaunas idejas, kas mums palīdzēs ļaut turpināt sanākt kopā, lai atkal būtu vienoti savā dabas telpā,” saka I. Klāva-Bunga.

Savukārt Bilskā Lielās talkas darbi noritēja visas nedēļas garumā. Tika sakopti celiņi Putnu dārza teritorijā, alejā – liepas, apgriežot izaugušās atvases, sakopta Vilkābeļu iela (ceļš uz Bilskas pamatskolu), Bilskas ezera pludmalē atjaunots volejbola laukums, no apauguma atbrīvota aktīvās atpūtas taka un uzsākti takas posma, kas katru pavasari un rudenī aplūst, atjaunošanas darbi. Talku organizēja Bilskas pagasta pārval-

Smiltēnē talcinieki Jāņukalnā iestādīja zilsniedzītes un citas daudzgadīgās pavasara puķes, lai pavasaros Jāņukalns būtu vēl skaistāks.

FOTO: SANDRA PĒTERSONE

Gaujienieši tic, ka vidi, kurā ir patīkami būt, var radīt viņi paši. Šāda kopīga darbošanās ir nozīmīga arī novada attīstībai, īpaši domājot par lēnā tūrisma virzienu, kur cilvēki var nesteidzīgi izbaudīt dabu, atjaunot spēkus un sajūst tās dziedinošo ietekmi.

FOTO: SANITA SPROGE

de sadarbībā ar biedrību “Cilvēks. Iniciatīva. Kopiena”.

Talka vieno pagasta iedzīvotājus

Arī Gaujienas pagastā Lielā talka guva atsaucību. Tika sakopts Baznīckalns, atjaunotas pirms aptuveni divdesmit gadiem veidotās kāpnes, lai apmeklētāji varētu droši un ērti baudīt skaisto skatu uz Gauju. Jau Lieldienu pasākumā uzsāka sagatavot dabas takai jaunus vides elementus – kokiņiem īpašas acis, kuras talkas laikā izvietoja takā, piešķirot tai dzīvīgumu un rotaļīgu noskaņu. Dabas takā tika veidotas arī laipiņas, jo to šķērso daudzi strautiņi, kas vietām taku padara grūti staigājamu.

Dienā pirms Lielās talkas, piektdien, arī skolēni aktīvi iesaistījās dažādos darbos, viņi strādāja Gaujienas kapos, sakopa aroniju krūmus un peoniju dobes, kā arī vāca atkritumus gar pagasta ceļiem. Tika sakārtota arī skolas ap-

kārtne, padarot to tīrāku un sakoptāku.

“Talkā piedalījāmies ar patiesu vēlmi sakopt vidi un vienlaikus stiprināt kopienas sajūtu. Iedzīvotāju padome kopā ar aktīvajiem kopienas pārstāvjiem jau marta sanāksmē plānojām talkas aktivitātes un tās saskaņojām ar mūsu pagasta pārvaldnieku Jāni Septeru. Atmosfēra bija ļoti sirsnīga un vienojoša. Cilvēki strādāja ar prieku, sarunājās un juta, ka dara kaut ko nozīmīgu savai vietai. Tā nebija tikai videi vajadzīga sakopšana, bet arī kopīga pieredze, kas satuvina. Pirms darbu uzsākšanas saņēmām arī svētību no mūsu draudzes mācītāja. Tas dienai piešķīra īpašu noskaņu un kopības sajūtu,” stāsta Ilva Lillmā, Gaujienas pagasta iedzīvotāju padomes priekšsēdētāja.

Gaujienieši tic, ka vidi, kurā ir patīkami būt, var radīt viņi paši. “Šāda kopīga darbošanās ir nozīmīga arī mūsu novada attīstībai,

īpaši domājot par lēnā tūrisma virzienu, kur cilvēki var nesteidzīgi izbaudīt dabu, atjaunot spēkus un sajūst tās dziedinošo ietekmi. Man personīgi pārsteigums bija iespēja izstaigāt dabas taku, kurā līdz šim vēl nebiju bijusi. Tas lika vēl vairāk novērtēt, cik bagāti mēs esam ar dabas skaistumu un daudzveidību un cik svarīgi ir par to rūpēties,” vērtē I. Lillmā un teic, ka īpaši sirsnīgs bijis talkas noslēgums, kur dalībnieki baudīja Jāņa Septera gatavoto zupu un draudzes sarūpēto putru, ko gatavoja Lilita Bernarte.

Pēc talkas mājās ne viens vien devies ar patīkamu nogurumu un gandarījuma sajūtu par kopīgi paveikto.

Tiek lēsts, ka vairākās talkošanas vietās darbi turpināsies, jo vēl ir, ko darīt. Bet ar katru padarīto darbu apkārtējā vide kļūst pievilcīgāka – prieks pašiem un ciemiņiem. ☑

— Ilze Fedotova